

3. Економіка знань та її перспективи для України : наук. доп. / за ред. В. М. Гейця. – К. : НАН України; Ін-т екон. прогноз., 2005. – 168 с.
4. Сиденко В. Р. Глобалізація – європейська інтеграція – економічне розвиток: українська модель : у 2 т. / В. Р. Сиденко. – Т. 1. – К. : Фенікс, 2008. – 376 с.
5. Інноваційно-технологічний розвиток України: стан, проблеми, стратегічні перспективи: Аналітичні матеріали до Парламентських слухань / за ред. Л. І. Федулової, Ю. М. Бажала та ін. – К. : Ін-т екон. та прогноз. НАН України, 2009. – 196 с.
6. Гражевська Н. І. Економічні системи епохи глобальних змін / Н. І. Гражевська. – К. : Знання, 2008. – 431 с.
7. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів : збірник / М. В. Стріха, В. С. Шовкалюк, Т. В. Боровіч та ін. – К. : Прок-Бізнес, 2009. – 40 с.

Надійшла до редколегії 25.09.2009.

УДК 336.02:330.341.1

О. Д. Рожко

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Розглянуто підходи до визначення сутності фінансової політики держави. Визначаються її стратегічні і тактичні цілі. Акцентується увага на напрямках сучасної фінансової політики України.

Ключові слова: економічна політика, фінансова політика, фінансова стратегія, фінансова тактика, ефективність фінансової політики, фінансова політика стабілізації.

Рассматриваются подходы к определению сущности финансовой политики государства. Определяются ее стратегические и тактические цели. Акцентируется внимание на направлениях современной финансовой политики Украины.

Ключевые слова: экономическая политика, финансовая политика, финансовая стратегия, финансовая тактика, эффективность финансовой политики, финансовая политика стабилизации.

The determination of essence of financial policy of the state is examined in the article. The strategic and tactical aims of the policy is determined. Attention is accented on directions of modern financial policy of Ukraine.

Key words: economic policy, financial policy, financial strategy, financial tactic, efficiency of financial policy, financial policy of stabilizing.

На сьогодні вирішення завдань стабілізації соціально-економічного зростання неможливе без поєднання механізмів ринкового саморегулювання та державного регулювання економіки. Актуальність останнього зростає у зв'язку з посиленням залежності відтворювальних процесів від суперечливої природи ринкового механізму та тенденцій розвитку світового господарства в умовах фінансової глобалізації. Одними з найефективніших важелів державного регулювання відтворювальних процесів є форми та методи фінансової політики. В Україні вони, однак, неповною мірою забезпечили досягнення належних результатів. Передусім це зумовлено їх спрямованістю на вирішення поточних, а не стратегічних завдань, а також непослідовністю та безсистемністю застосування. Звідси – посилена увага до проблеми обґрунтування необхідності реалізації системної фінансової політики держави.

Дослідженню різноманітних аспектів здійснення фінансової політики присвятили свої праці такі вітчизняні і зарубіжні вчені, як Л. І. Абалкін, О. Д. Василик, В. М. Геєць, А. О. Єпіфанов, Л. Л. Лазебник, І. О. Луніна, І. О. Лютий, І. Х. Озеров, У. Петті, Д. Рікардо, А. Сміт та інші.

Метою статті є визначення теоретичних засад реалізації фінансової політики держави.

На соціально-економічний розвиток будь-якої країни світу впливає безліч чинників, особливе місце серед яких посідає саме соціально-економічна політика уряду, важливою складовою якої є фінансова політика. Від ефективної фінансової політики залежить рівень економічного зростання країни та рівень життя населення.

До дослідження різних аспектів фінансової політики, і зокрема фінансової політики держави зверталось безліч вчених, але єдиного визначення сутності фінансової політики на сьогодні не існує, що звичайно мало вплив як на теоретичне, так і практичне осмислення цього поняття.

Так, Л. Л. Лазебник розглядає поняття фінансової політики як управлінську діяльність у сфері фінансів і відстоює позицію, що фінансова сфера охоплює лише відносини, пов'язані з мобілізацією і використанням грошових коштів саме держави і її органів [1, с. 68].

Деякі вчені розглядають поняття «фінансової політики» не лише з позиції держави. Наприклад, І. О. Петровська і Д. В. Клиновий дають визначення фінансової політики як способу впливу фінансових відносин на економічний і соціальний розвиток суспільства; фінансова політика знаходиться в безпосередній залежності від характеру виробництва і сутності виробничих відносин, що проявляється в системі форм і методів мобілізації фінансових ресурсів та їх розподілу [2, с.18].

У «Фінансовому словнику» розглядається поняття фінансової політики держави та фінансової політики підприємства. Фінансова політика держави визначається як система заходів у сфері фінансів з метою цілеспрямованого впливу держави на розвиток фінансово-кредитної системи та національної економіки [3, с. 357, 360].

Професор В. В. Глущенко також дає визначення фінансової політики держави як особливої форми діяльності держави, направленої на мобілізацію фінансових ресурсів, їх раціональний розподіл і використання для реалізації його функцій [4]. Схожої думки притримується і О. П. Кириленко – «фінансова політика – це сукупність фінансових (розподільчих і перерозподільчих) заходів, які здійснює держава через фінансову систему» [5].

Багато вчених визначають фінансову політику держави як складову економічної політики держави. В. П. Кудряшов у загальному визначенні зводить фінансову політику до мобілізації і використання фінансів з метою вирішення поставлених задач. Фінансова політика проводиться на різних рівнях: держави, підприємств і установ, об'єднань, домогосподарств, міжнародних утворень та ін. На кожному рівні мобілізація і використання фінансових ресурсів направлена на досягнення певних цілей. Щодо фінансової політики держави, то за словами автора, вона є цілеспрямованою діяльністю державних органів управління, направленою на забезпечення розвитку фінансово-кредитної системи країни [6, с. 308].

Відомий український фінансист О. Д. Василик зазначає, що фінансова політика держави є досить складною сферою діяльності законодавчої і виконавчої влади, яка включає заходи, методи і форми організації та використання фінансів для забезпечення її економічного і соціального розвитку. Своє конкретне вираження фінансова політика знаходить у чинній системі мобілізації фінансових ресурсів та їх використанні для задоволення потреб держави, підприємницьких структур і населення [7, с. 57].

Західні економісти не виділяють чіткого поняття фінансової політики. Наприклад, С. Фішер, Р. Дорнбуш, Р. Шмалензі використовують термін «фіскальна політика». Кемпбелл Р. Макконел і Стенлі Л. Брю об'єднують поняття фінансово-бюджетної та фіскальної політики та визначають його як «певні зміни, які вносяться урядом у порядок державних витрат і оподаткування і спрямовані на забезпечення повної зайнятості і неінфляційного національного продукту» [8, с. 8].

Щодо досліджень російських вчених, то А. С. Колесов визначає фінансову політику як управління державними фінансами, яке реалізується через антимонопольний, бюджетний, валютний, кредитний, податковий, страховий та митний напрями [8, с. 9].

Отже, фінансова політика держави є складовою економічної політики держави, яка охоплює сферу фінансової діяльності і включає сукупність державних заходів, методів і форм організації та використання фінансових ресурсів з метою вирішення поставлених завдань та забезпечення розвитку фінансово-кредитної системи і національної економіки.

Розглядаючи детальніше зміст фінансової політики дослідники вбачають необхідність враховувати потреби суспільного розвитку, реальні економічні і фінансові можливості держави. Виділяють певні вимоги, яким має відповідати фінансова політика: по-перше, фінансова політика повинна розроблятися на основі наукового підходу, який передбачає відповідність фінансової політики закономірностям суспільного розвитку; по-друге, врахування конкретних історичних умов, кожного етапу розвитку суспільства, особливостей внутрішніх та зовнішніх обставин, реальних економічних і фінансових можливостей держави; по-третє, детальне вивчення попереднього господарського та фінансового досвіду, світового досвіду, нових тенденцій та прогресивних явищ; по-четверте, дотримання комплексного підходу при розробці та проведенні фінансової політики; по-п'яте, прогнозування результатів при розробці концепції фінансової політики; по-шосте, наявність достовірної інформації про фінансовий потенціал, об'єктивні можливості держави, стан економіки, а також всебічне використання математичного моделювання та ін.

Відповідно, зміст фінансової політики, її основні напрями повинні ґрунтуватися на теоретичних концепціях, які визначають ступінь участі держави в управлінні економікою і використанні окремих інструментів фінансової політики, тобто конкретних форм організації фінансових відносин.

Основною метою фінансової політики є оптимальний розподіл ВВП між галузями народного господарства, соціальними групами населення, територіями. На цій основі мають забезпечуватися стійке зростання економіки, удосконалення її структури, поліпшення добробуту населення. Реалізація мети фінансової політики досягається шляхом вирішення конкретних завдань.

Основні напрями в теорії фінансів відносно ролі держави в розвитку суспільства в двадцятому столітті визначалися дослідженнями класиків політекономії Дж. М. Кейнса, Д. Рікардо і А. Сміта та їхніх послідовників.

Сутність концепції основоположників класичної політекономії зводилася до невтручання держави в економіку, збереження вільної конкуренції. Виходячи з цих принципів, фінансова політика до кінця 20-х рр. ХХ ст. була спрямована на обмеження державних витрат і податків, на забезпечення збалансованого бездефіцитного бюджету держави. Доходи бюджету формувалися здебільшого за рахунок непрямих податків, а переважна частина бюджетних коштів спрямовувалася на фінансування військових, управлінських витрат і витрат на обслуговування та погашення державного боргу.

Наприкінці 20-х рр. ХХ ст. завдання фінансової політики зводилися до послаблення впливу кризи надвиробництва на економіку, підтримання високої ділової активності і зростання обсягів платоспроможного попиту. Основні засади такої

політики базувалися на кейнсіанській теоретичній концепції, яка обґрунтовувала необхідність посилення ролі держави в розвитку економіки через втручання в регулювання циклічного розвитку відтворювального процесу. Результатом практичної реалізації такої теоретичної концепції стало зростання державних витрат на створення нових робочих місць, підвищення зайнятості населення, скорочення безробіття, активізацію підприємницької діяльності і формування додаткового попиту, що дало змогу збільшити національний дохід, а звідси з'явилися можливості для збільшення видатків на фінансування соціальних потреб.

На відміну від попередньої теоретичної концепції кейнсіанська фінансова політика допускала можливість бюджетного дефіциту і навіть більше того – відводила бюджетному дефіциту активну роль у стимулюванні економічного зростання. Це обумовило розвиток державного кредиту. Дефіцитне фінансування державних витрат веде до розвитку ринку позичкового капіталу. Державні позики стають другим, після податків, джерелом формування фінансових ресурсів держави, що, у свою чергу, посилює роль фінансів у перерозподілі національного доходу [9, с. 37–39].

У 70-х рр. XX ст. особливості фінансової політики визначаються неокласичним напрямом економічної теорії. Цей етап характеризується сповільненням темпів економічного зростання, зростанням бюджетного дефіциту, державного боргу, інфляції. У таких умовах практичні рекомендації державного втручання стосувались не тільки доходів і видатків державного бюджету, а й регулювання грошового обігу, валютного курсу, ринку позикових капіталів і цінних паперів. Неокласики запропонували розробку довгострокової стратегії, яка дала б змогу проводити стабільну фінансову політику.

У сучасних умовах більшість розвинутих країн у своїй фінансовій політиці використовують різні елементи як кейнсіанської, так і неокейнсіанської теорії державного регулювання.

У країнах соціалістичної орієнтації фінансова політика формувалася під впливом марксистсько-ленінської теорії сутності і функцій соціалістичної держави і базувалася на принципі фінансової централізації. Фінансова централізація передбачала не тільки концентрацію переважної частини фінансових ресурсів у розпорядженні держави, а й монополію держави в організації фінансових відносин [9, с. 39–40].

Відповідно до цієї теорії зростаючої ролі держави в розвитку суспільства був здійснений перехід від податкової форми перерозподілу національного доходу до його прямого розподілу у сфері виробництва і перерозподілу через державний бюджет. Так, 3/4 створеного національного доходу держава концентрувала в бюджеті. Фінансова централізація призвела до монопольного державного регулювання ціноутворення, грошового обігу, системи розрахунків, кредитних відносин.

У роки перебудови і переходу до ринкових відносин планово-адміністративна фінансова політика перестала відповідати конкретно-історичним умовам. Завищена оцінка ролі монетарних механізмів у регулюванні перехідної економіки, втрата керованості економікою посилили масштаби фінансової кризи.

Сучасна фінансова політика повинна характеризуватись якісно новими підходами до суб'єктів господарювання з урахуванням переходу на ринкові відносини, посилення глобалізаційних процесів та необхідності здійснення реформ податкової і кредитної систем, спрямованих на формування нового фінансового механізму [9, с. 40].

На сучасному етапі головним завданням фінансової політики є забезпечення фінансової стабільності в державі, і на цій основі – досягнення збільшення темпів економічного зростання. Тобто до конкретних завдань фінансової політики можна віднести забезпечення фінансовими ресурсами державних програм, фінансування державних видатків, розподіл грошових коштів між галузями і регіонами,

стимулювання підприємницької діяльності, забезпечення розвитку міжнародних відносин та ін.

Реалізація будь-якої політики зумовлює необхідність обґрунтування стратегічних і тактичних цілей. Визначення цих цілей дає змогу сконцентрувати потенціали на їх реалізацію. Тому на сьогодні особливо актуальним є визначення стратегії та тактики як основи реалізації зазначених цілей.

Головним суб'єктом фінансової політики є держава, яка розробляє стратегію основних напрямів фінансового розвитку суспільства і визначає завдання на певний період. Фінансова стратегія та фінансова тактика залежать від тривалості періоду, на який вона розрахована. Причому фінансова стратегія визначає сутність та напрями тактики. У свою чергу, тактичні можливості обмежують вибір стратегії, адже безглуздо визначати стратегічні цілі та завдання, для визначення яких недостатньо належних тактичних засобів. Слід також наголосити, що тільки та фінансова політика, яка ґрунтується на поєднанні стратегії та тактики, їх єдності може бути успішною.

У свою чергу, фінансова стратегія – це політика, розрахована на довгострокову перспективу і вирішення глобальних завдань соціально-економічного розвитку. Вона включає дії держави щодо стратегічного розвитку її фінансової системи і розуміється як загальний напрям і методи досягнення поставленої мети і спрямована на вироблення цільових програм, для реалізації яких потрібен час і великі фінансові ресурси. До стратегічних цілей або завдань фінансової політики можна віднести: фінансове забезпечення макроекономічної стабілізації, досягнення оптимальних темпів зростання ВВП, подолання інфляції і спаду виробництва. В. Є. Леонт'єв та Н. П. Радковська до стратегічних цілей відносять фінансування стабільного розвитку економіки, фінансування економічної незалежності держави, забезпечення платоспроможності держави та суб'єктів господарювання [10, с. 17].

Фінансова тактика – це поточна політика, спрямована на вирішення конкретних завдань відповідного періоду, що впливають із розробленої фінансової стратегії. Вона здійснюється через переорієнтацію фінансових ресурсів та змін в організації фінансової діяльності. Фінансова тактика є більш мобільна, оскільки полягає у вчасному реагуванні на економічні проблеми і диспропорції. Її головне завдання – досягнення стратегічних цілей розвитку. До тактичних цілей та завдань можна віднести: удосконалення системи оподаткування, надання пільг окремим платникам, територіальний перерозподіл фінансових ресурсів через бюджетну систему. У свою чергу В. Є. Леонт'єв та Н. П. Радковська виділяють такі тактичні цілі: забезпечення макроекономічної збалансованості, досягнення бюджетного профіциту, оптимізація обсягу державного боргу, організація фінансового контролю, розроблення і затвердження стабільного фінансового законодавства [10, с. 17].

Як вже зазначалося, фінансова політика держави підпорядкована основній меті – досягненню підвищення суспільного добробуту через забезпечення реалізації певних державних програм соціально-економічного розвитку. При розробці фінансової політики кожна держава враховує певні принципи фінансової політики. До них відносять: неухильне сприяння розвитку виробництва, підтримання підприємницької активності та підвищення рівня зайнятості населення; мобілізація і використання фінансових ресурсів для забезпечення соціальних гарантій, до яких можна віднести освіту, охорону здоров'я, оборону, культуру, державне управління, соціальне страхування, допомога малозабезпеченим та ін. Точніше цей принцип формулюється як пошук і постійне вдосконалення форм і методів мобілізації і використання фінансових ресурсів на соціальні та інші загальні потреби громадян; запровадження такого фінансового механізму, який зумовлює раціональне використання природних ресурсів, заборону технологій, що загрожую-

ють здоров'ю людини. Для цього держава застосовує фінансові інструменти (податки, штрафи, санкції), вимагає від виробничих структур, щоб вони несли витрати з відшкодування довкілля [11, с. 59–61].

Фінансова політика держави залежить від багатьох як внутрішніх, так і зовнішніх факторів.

До зовнішніх слід віднести залежність держави від економічних взаємовідносин з іншими державами щодо експортно-імпортних операцій з сировиною, готовою продукцією, інтенсивності руху капіталу, обміну технологіями, рівня інтеграції у міжнародну економічну систему.

Внутрішні фактори, які суттєво впливають на фінансову політику, – це форма власності на основні засоби виробництва, структура економіки, соціальний склад населення, його інтелектуальний рівень, ефективність організації грошового обігу, розвиток форм і видів кредитування та ін. На фінансову політику впливають також інші фактори, що визначаються тими економічними умовами, які склалися на цьому етапі господарського розвитку. У зв'язку з цим фінансова політика є «динамічною» економічною категорією, що змінюється, коригується з урахуванням економічних реалій.

У фінансовій політиці знаходять своє відображення корінні інтереси суб'єктів суспільства: фізичних і юридичних осіб, та їхні взаємовідносини з державою. Зміни фінансової політики відбуваються на основі змін економічної політики держави. Це не означає, що фінансова політика є пасивним відображенням економічної політики. Вона впливає з економічної політики і в подальшому безпосередньо впливає на соціально-економічний розвиток та економічну політику держави. Але щоб фінансова політика могла сприяти розвитку економіки та економічній політиці, вона повинна своєчасно виявляти потребу у фінансових ресурсах певної ланки народного господарства та джерела їх мобілізації. Причому мобілізація необхідних ресурсів не повинна обмежувати розвиток окремих підприємств чи суб'єктів суспільства, які виявилися джерелом формування цих ресурсів.

Ефективність фінансової політики залежить від обсягу фінансових ресурсів, які необхідні для задоволення визначеного рівня потреб соціально-економічного розвитку суспільства. Реалізація сучасної фінансової політики характеризується тягарем не зовсім тривалої стабілізації в країні, помірним пошквалюванням економіки, стабілізації матеріально-фінансового балансу та поступовою ліквідацією великої заборгованості перед внутрішніми та зовнішніми кредиторами. В Україні розроблена і прийнята Конституція. У ній накреслені основні напрями фінансової стратегії уряду. Головними напрямками фінансової політики сучасного періоду вважаються:

- сприяння завершенню роздержавлення і приватизації;
- завершення земельної реформи;
- демонополізація економіки;
- забезпечення соціального захисту населення;
- удосконалення зовнішньоекономічної діяльності з метою зміцнення позиції

України на світовому ринку;

- вступ України до світової організації торгівлі;
- захист і оздоровлення екологічного середовища;
- проведення адміністративної та пенсійної реформ.

Фінансова політика охоплює центральну ланку системи економічних відносин і відіграє провідну роль у реалізації загальнодержавних функцій. Організація і регулювання цих відносин здійснюються відповідно до діючого фінансового правового поля, етапу та стану суспільно-економічного розвитку країни. Без урахування останнього політика стає гальмом розвитку економічних відносин. Фінансова політика має бути жорсткою, але справедливою і активною, повинна стимулювати економічне зростання, захищати національні інтереси та бути привабливою для суб'єктів держави.

Побудова і формування фінансової політики – це досить складний процес. Розвиток суспільно-економічних відносин в Україні підтверджує необхідність якомога скорішого вирішення проблеми фінансової стабілізації – основи загальнодержавної стабілізації і виходу з економічної кризи.

Стабілізація у суспільстві і поступове економічне зростання вимагає проведення активної фінансової політики і забезпечення функціонування стабільної фінансової системи. При вирішенні зазначених проблем і, насамперед, щодо одержання доходів бюджету і забезпечення фінансування загальнодержавних видатків, необхідно боротися не з наслідками, а з причинами виникнення і розростання негативних явищ у суспільстві.

Фінансова політика, як зазначено вище, неодмінно має конкретне спрямування, а її реалізація завжди пов'язана із знаходженням компромісу між потребами і можливостями. При цьому ні потреби, ні можливості не можуть слугувати домінантою фінансової політики. Адже завжди є передумови як для скорочення потреб до реальних можливостей, так і для розширення фінансових можливостей – сучасний високорозвинений фінансовий механізм включає різноманітні інструменти і важелі, котрі дають змогу реалізовувати обидва ці завдання.

Політика стабілізації спрямована на підтримання макроекономічної рівноваги на основі сталих обсягів виробництва за стабільності цін. Її реалізація засновується на стабільних обсягах фінансових ресурсів, сталих пропорціях розподілу і перерозподілу отриманих доходів. Вона, у свою чергу, може мати два різновиди, які досить суттєво відрізняються один від одного. Перший – це політика стабілізації після економічного спаду, яка має стимулюючий характер. Другий – це політика стабілізації в період економічного піднесення, яка має обмежувальне спрямування.

Політика стримування ділової активності використовується для регулювання економічного циклу з метою запобігання кризи надвиробництва та недопущення виснаження економіки внаслідок надмірних темпів економічного зростання. Вона здійснюється тими самими основними способами, що й попередня, тільки у зворотному напрямі – скорочення державних видатків, підвищення рівня оподаткування, установа високих процентних ставок за кредитами.

Таким чином, оцінюючи результати фінансової політики, необхідно врахувати не тільки отримані відповідні результати, а й те, як вони співвідносяться з потенційно можливими. З метою усунення впливу негативних факторів впливу на розвиток фінансових відносин та забезпечення стабільного і ефективного економічного зростання вважаємо за необхідне розробити і прийняти концепцію фінансової політики і програму фінансової стабілізації України, виходячи із оцінки реальних можливостей і потреб суспільства, розвитку економічних відносин, сприяння активному зростанню виробництва та забезпечення соціального захисту населення.

Отже, фінансова політика є важливою складовою економічної політики держави. Саме від ефективної фінансової політики залежить добробут суспільства, рівень розвитку економіки. Головною метою фінансової політики є саме забезпечення належного рівня та достатніх темпів зростання економічного розвитку та фінансової стабільності в державі, що здійснюється за допомогою формування та виконання необхідних завдань. Головним завданням на даному етапі розвитку країни є забезпечення відповідних темпів економічного зростання шляхом фінансування державних програм, фінансування видатків, розподілу та перерозподілу коштів, забезпечення розвитку міжнародної діяльності. Доцільним є визначення саме стратегічних (фінансування стабільного розвитку економіки тощо) та тактичних (забезпечення макроекономічної збалансованості, досягнення бюджетного профіциту, удосконалення системи оподаткування та ін.) цілей.

Бібліографічні посилання

1. Лазебник Л. Л. Сутність та компоненти фінансової політики / Л. Л. Лазебник // Фінанси України. – 2006. – № 1. – С. 66–73.
2. Петровська І. О. Фінанси (з елементами статистики фінансів) : навч. посіб. / О. І. Петровська, Д. В. Клиновський. – К. : ЦУЛ. – 2002. – 300 с.
3. Загородній А. Г. Фінансовий словник – 3-тє вид., випр. та доп. / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – К. : Т-во «Знання», КОО. – 2000. – 300 с.
4. Бюджетна та боргова стратегія України у 2003 році // за ред. І. О. Луніної – К. : Ін-т ек. прогнозів. НАНУ, 2002. – 96 с.
5. Кириленко О. П. Фінанси (Теорія та вітчизняна практика) : навч. посіб. / О. П. Кириленко. – Тернопіль: Економ. думка, 2000. – 200 с.
6. Кудряшов В. П. Фінанси : навч. посіб. / В. П. Кудряшов. – Херсон : Олді-плюс, 2006. – 352 с.
7. Василик О. Д. Теорія фінансів : підр. / О. Д. Василик. – К. : НІОС. – 2000. – 416 с.
8. Колесов А. С. Финансовая политика: цели и задачи / А. С. Колесов // Фінанси. – 2002. – № 10.
9. Илларионов А. Размеры государства и экономический рост / А. Илларионов, Н. Пивоварова // Вопросы экономики. – 2002. – № 9. – С. 18–45.
10. Леонтьев В. Е. Финансы, деньги, кредит и банки : учеб. пособ. / В. Е. Леонтьев, Н. П. Радковская. – СПб. : Знание, ИВЭСЭП. – 2003. – 95 с.
11. Козюк В. В. Фіскальна політика в Європейському валютному союзі: проблеми автоматичної стабілізації та конвергенції / В. В. Козюк // Фінанси України. – 2006. – № 6. – С. 57–67.

Надійшла до редколегії 25.09.2009.

УДК 336.132.1:336.012.23

С. В. Герасимова, О. В. Філатова

*Феодосійська фінансово-економічна академія
Київського університету ринкових відносин*

ІНСТИТУЦІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЮ ПОЛІТИКОЮ

Розкрито сутність та структуру механізму державного управління грошово-кредитною політикою. Проведено аналіз інституційного забезпечення грошово-кредитної політики як необхідної передумови для здійснення державно-регуляторного впливу останньої на основні макроекономічні змінні.

Ключові слова: механізм, управління грошово-кредитною політикою, інституційне забезпечення, інструменти грошово-кредитної політики, фінансовий ринок, банківська система.

Раскрыта сущность и структура механизма государственного управления денежно-кредитной политикой. Проведен анализ институционального обеспечения денежно-кредитной политики как необходимой предпосылки для осуществления государственно-регуляторного влияния последней на основные макроэкономические переменные.

Ключевые слова: управление денежно-кредитной политикой, институциональное обеспечение, инструменты денежно-кредитной политики, финансовый рынок, банковская система.

The mechanism and the structure of the state management of monetary-credit policy are discussed at this article. The analysis of the institutions guaranteeing of the